

תקציב של רשות

למורה:

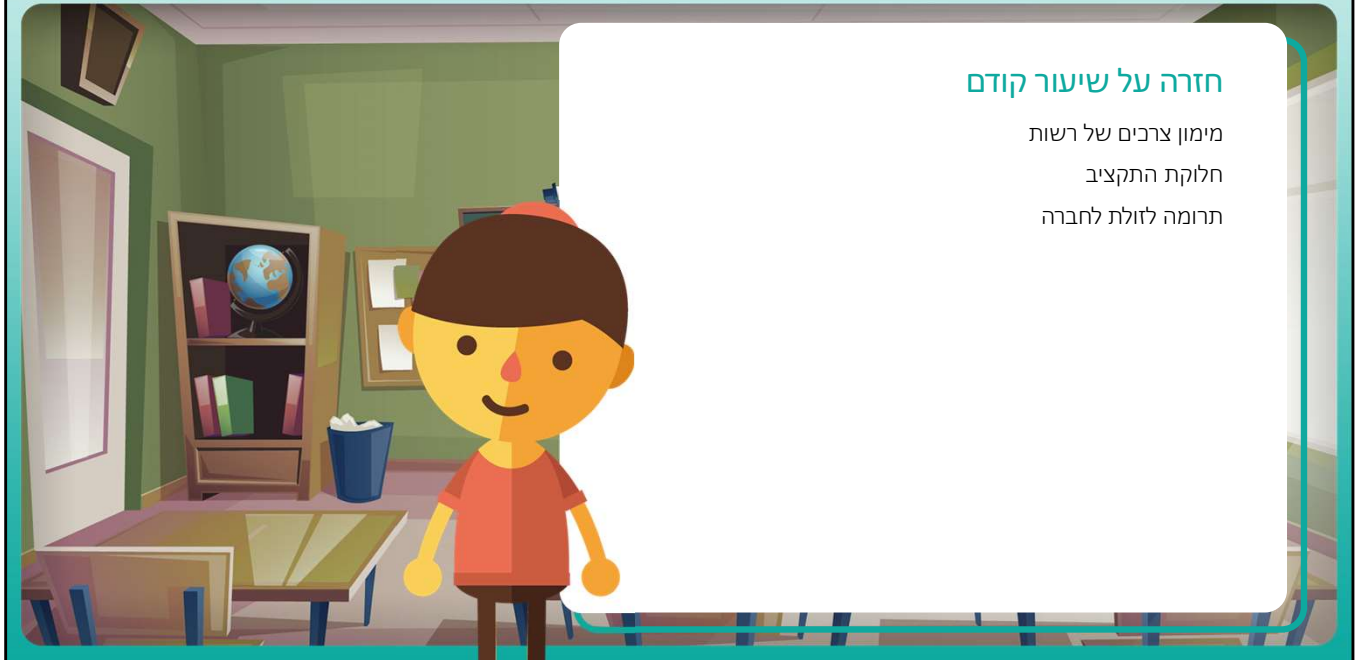
שיעור זה הוא השיעור השניים עשרה בתכנית "חינוך לאחריות" המיועד לכיתות ג'-ד', תחת החטיבה השישית "אחריות שלי על הקהילה שלי".
מיקום השיעור ברצף הלמידה: שיעור שתיים עשרה בתכנית (שיעור אחרון), אחרי שיעור "משפצים את בית הספר"

נושאי השיעור:

תקציב והוצאות של רשות
מיסים (מס הכנסה ומע"מ)
תרומות וגמ"ח

צידוד נדרש לשיעור:

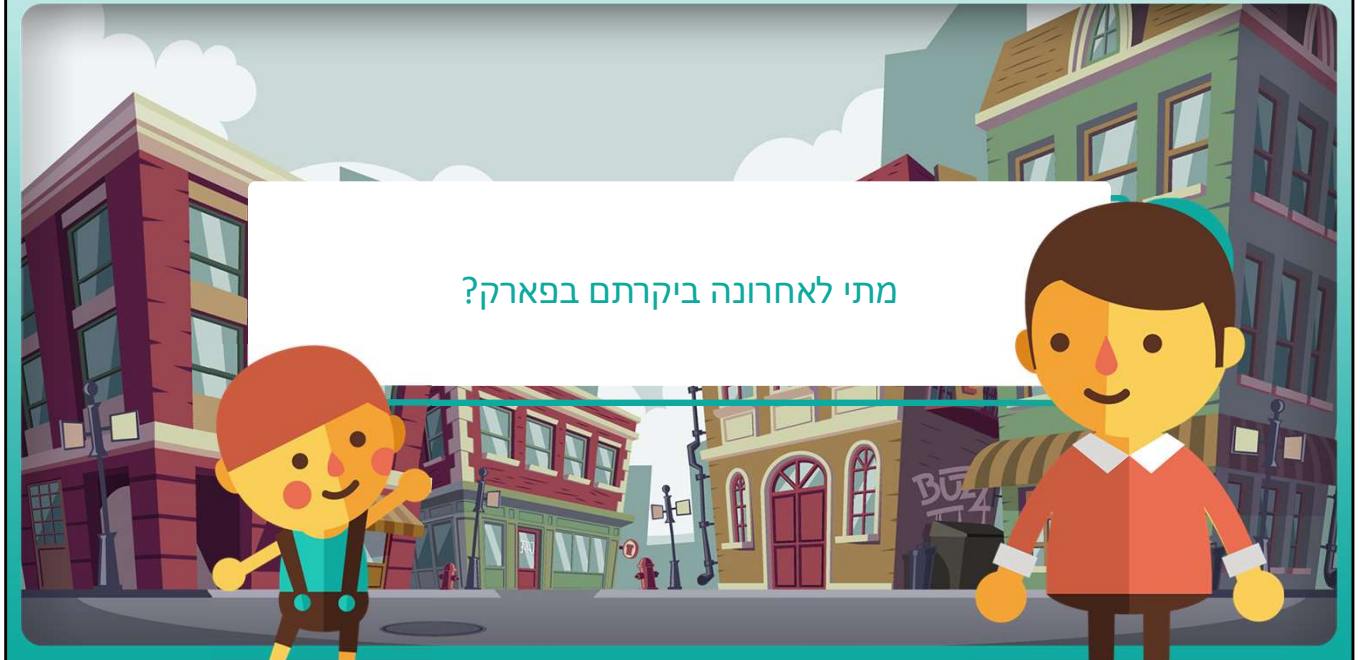
להצגת המצגת: מחשב, מקרן

למורה: (3 דק')

בצעי חזרה על החומר מהשיעור הקודם. **אמרי:**
בשיעור הקודם למדנו מהו מימון צרכים של רשות העירייה וכיצד הם מחלקים את התקציב.
בנוסף דיברנו על כיצד ניתן לתרום לזולת במידה והתקציב לא מספיק ואנו צריכים "לתת"
מעצמנו...

שאלי: האם יש משהו לא מובן מהשיעור הקודם?
השלימי את החסר אם נדרש.

למורה:

בקשי מאחר הילדים לספר על חוויית ביקור בפארק. שאלו אותם את השאלות הבאות:

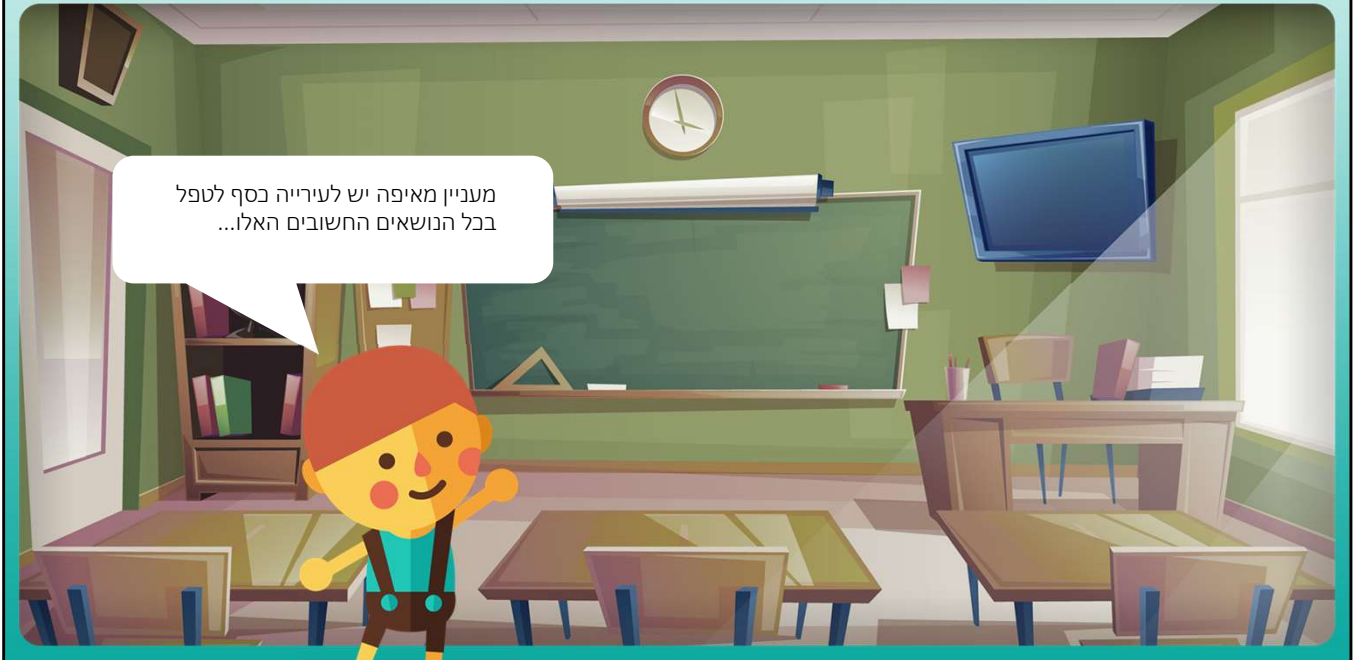
- האם היה שם דשא? האם הדשא היה מכוסח ויפה?
- האם היה מגרש כדורסל או גן שעשועים? האם המתקנים היו שלמים או שבורים?
- האם היה איש ביטחון בכניסה לפארק?
- מה היה מצבם של פחי האשפה? האם הם עלו על גדותיהם?

שאלו את התלמידים:

מי לדעתכם מטפל במתקני הפארק?

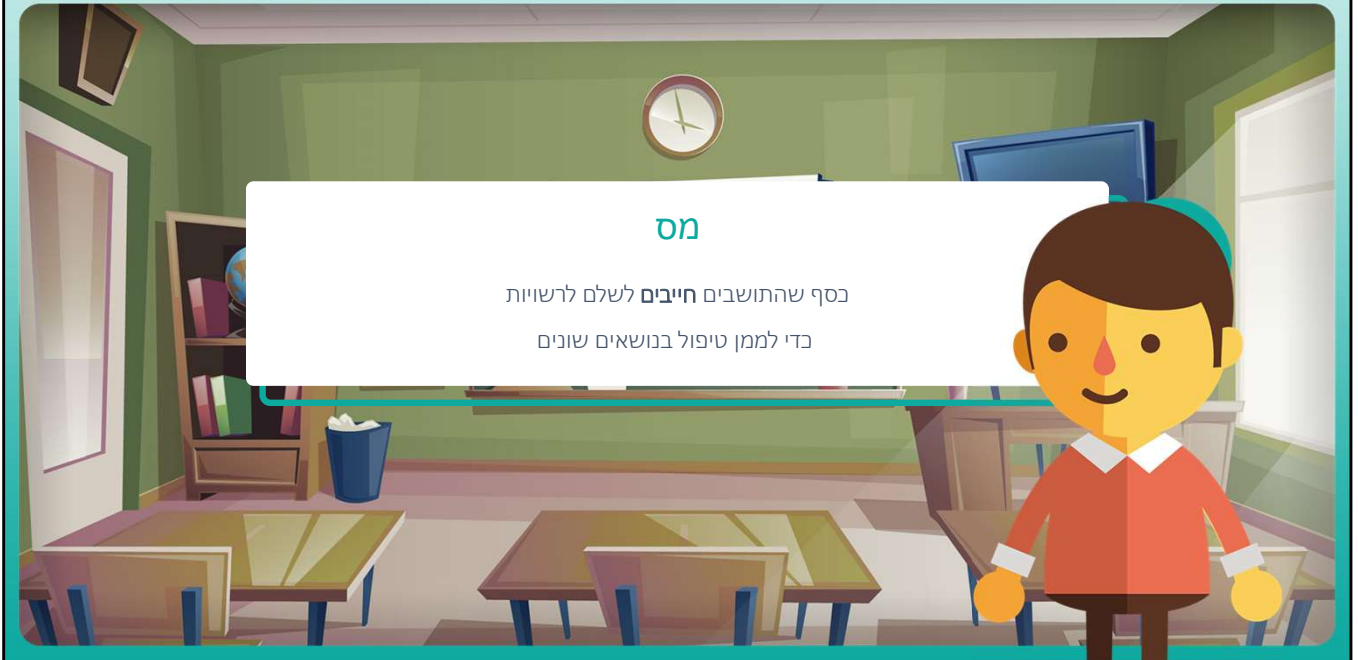
מי משלם לעובדי הפארק?

הסבירו: העירייה \ המועצה היא זו שמממנת את הטיפול בפארק.

מעניין מאיפה יש לעירייה כסף לטפל
בכל הנושאים החשובים האלו...

למורה:
הסבירי: העירייה מקבלת את הכסף שלה מהתושבים.

מס

כסף שהתושבים חייבים לשלם לרשויות
בדי לממן טיפול בנושאים שונים

למורה:

הסבירי לתלמידים:

מס: כסף שהתושבים חייבים לשלם לרשויות (כמו עירייה ומדינה) כדי שהן תוכלנה לטפל בנושאים שונים הקשורים אליהן.
יש כל מיני סוגי מיסים המוטלים על התושבים.

למורה:

חלקי את הכיתה לזוגות ולכל זוג חלקי את נספח א' (תשחץ)

מהלך ההפעלה:

- שלב א' – התלמידים "עובדים" ובסוף מקבלים "שכר":
חלקי את הכיתה לזוגות. כל זוג מקבל תשחץ שעליהם לפתור. בהם מושגים שנלמדו במהלך הקורס (נספח א').
  - שלב ב' – בסיום פתרון התשחץ התלמידים מקבלים מהמורה את השכר המגיע להם.
הכריזי: בזכות עבודתכם הקשה, כל זוג מקבל שכר של 10 צדפים! כל הכבוד!
  - שלב ג' – תשלום מס הכנסה
- אמרי:** בעצם, לא כל הכסף שקיבלתם שייך לכם. מתוך ה – 10 צדפים שקיבלתם שלמו **מס הכנסה** בסך צדף אחד למדינה

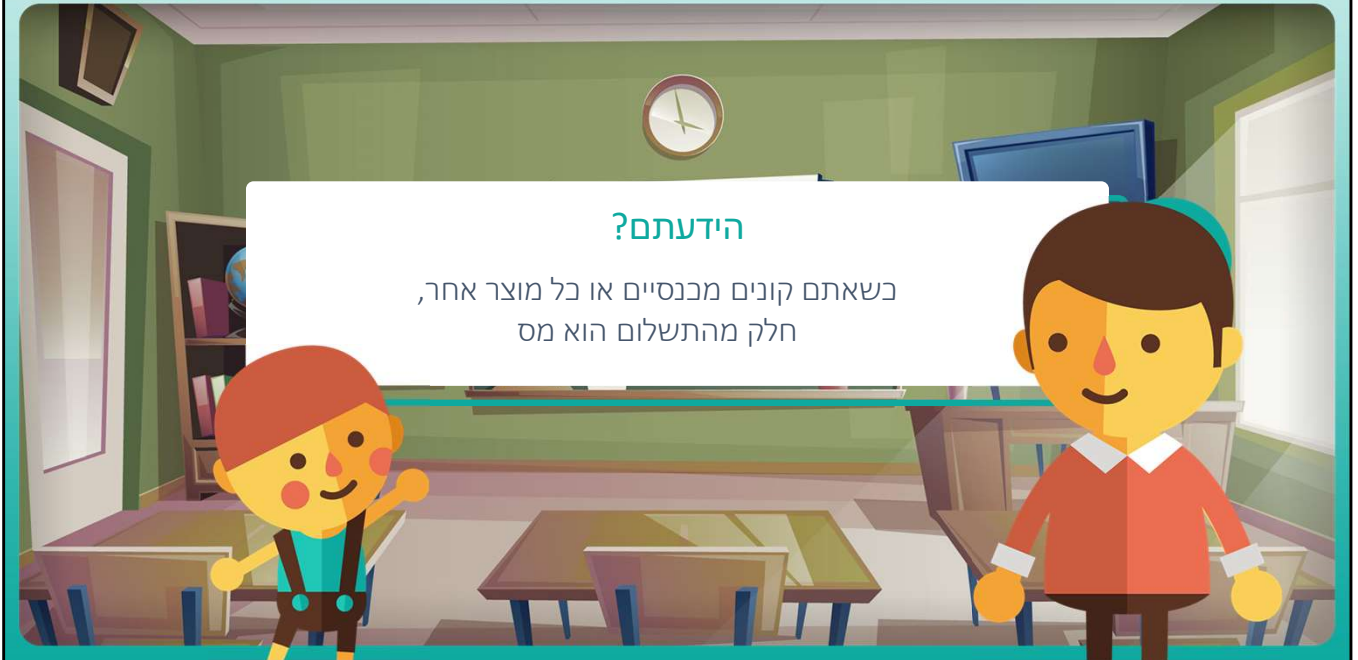

דיון בכיתה

- איך הרגשתם כאשר קיבלתם שכר עבור עבודתכם ונאלצתם לשלם חלק ממנו כמס הכנסה למדינה?
- מה לדעתכם תעשה המדינה עם הכסף שלכם?
- למה קוראים למס הכנסה בשם זה?

סכמי: שימו לב שכל אחד מכם תרם למדינה מעט מהשכר שלו (מההכנסה שלו) אבל יחד הצטבר סכום גדול של X צדפות (חשבי את כמות הצדפות שהצטברו).
אם כל אחד יתרום מעט מההכנסה שלו למדינה, המדינה תוכל לדאוג לתושבים.
הדגישי: במדינת ישראל יש חוק שמחייב לשלם מס הכנסה.
מס הכנסה הוא לא המס היחיד שמשלמים התושבים.

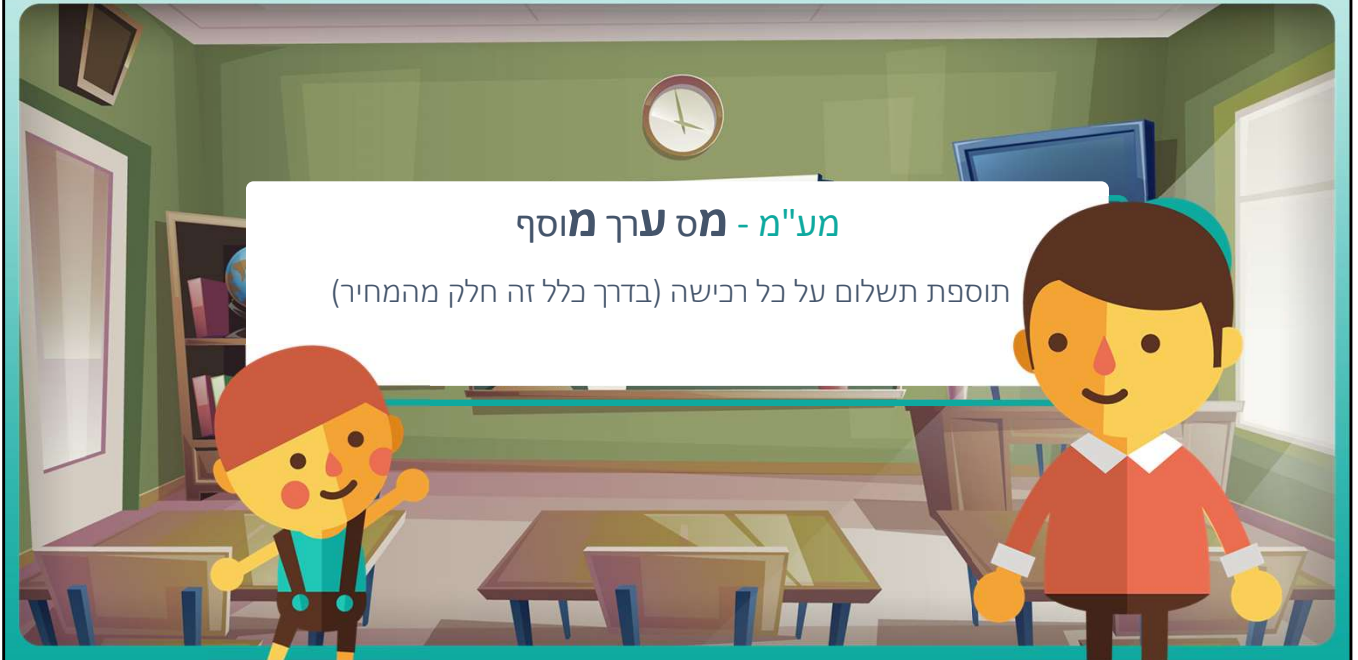

למורה:

הסבירי לתלמידים: כשהולכים לחנות מגדים וקונים למשל מכסיים, לא כל סכום הקנייה עובר לבעל החנות. חלק מהסכום עובר למדינה כמס. מס זה נקרא מע"מ.

מע"מ - מס ערך מוסף

תוספת תשלום על כל רכישה (בדרך כלל זה חלק מהמחיר)

למורה:
הציגי לתלמידים את המושג מע"מ.

הקריאי את הציטוט ושאלי: מישהו יודע מה הכוונה בציטוט זה? למה הכוונה במושג 'גמילות חסדים'?

הסבירי: התרומה שלנו היא לא רק למדינה. אנו מחויבים לתרום זה לזה.

אז מהי גמילות חסדים?

גמילות חסדים

ביהדות גמילות חסדים הוא כינוי לכמה מצוות, כמו עזרה לזולת בגופו ובממנו והתחשבות באחר.

חלק מהמצוות ניתן למנות: ביקור חולים, הכנסת כלה, ניחום אבלים ועוד חז"ל שיבחו את מצווה זו וציינו כי היא חשובה יותר ממצוות הצדקה, שכן צדקה נעשית רק על ידי כסף ורק לעניים ואילו גמילות חסדים לא תלויה רק בממון ונעשית גם לעשירים.

ישנן עמותות רבות העוסקות בעזרה לחלשים ולנזקקים.

בוא נכיר כמה מהם

הנחיות למורה

בשיעור שעבר למדנו על תרומות וכיצד אנו יכולים לתרום למען האחר. בנוסף לתרומות של אנשים בודדים, ישנם ארגונים שתורמים הנקראים ארגוני חסד.

הסבירי: ארגוני חסד הוקמו מתוך רגישות לצרכי הסביבה ונועדו לתת מענה לצורך קיים. הקריאי את סיפוריהם של שלושה ארגוני חסד (נספח ב').
לאחר כל תיאור שוחחי עם הילדים והדגישי את חשיבות התרומה לזולת וגמילות החסדים.

סיכום

- תקציב של רשות
- סוגי מיסים וחשיבותם
- ארגוני גמילות חסדים ותרומה לזולת

למורה

סכמי את השיעור

בשיעור זה למדנו שלכל רשות יש תקציב, את התקציב מחלקים בין נושאים שונים ומקבלים החלטות לפי ההכנסות וההוצאות הצפויות. התקציב מגיע מהמיסים שאנו משלמים למדינה כדי שיוכלו לדאוג לנו ולטפל בנושאים חשובים כמו בריאות וחינוך. בנוסף אנו תורמים ועוזרים זה לזה בגמילות חסדים. כל אדם תורם לזולת באופן שהוא יכול.